

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Duodecima. In eadem verba: Magnificat anima mea Dominum:
idem gratitudinis argumentum prosequimur, tres illius gradus ex sententia
D. Thomæ multiplici, tam humana, quam sacra eruditione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

Domino gratias agas, quando in prosperis, & secundis es; sed si tunc adbareas Christo, quando te persecutio exagitat, quando aliqua precella perturbat, amisti filium in illo dolore, in illa nocte, in illa destitutione, memento Domini Dei tui, ne in tua prauaricere erasina: pulsus in exilium, memento, memento Domini Dei tui, parva dixerit charitatem Deo praeseras: alicuius diuini oppressus potentia, amisti proprias facultates, memento Domini Dei tui, ne te nox egestatis adducat à deuotionis affectu: hoc enim mandatum legis, vt in nocte magis queras, quando magis exaudiaris à Domino, & possis dicere: In tribulatione inuocaui Dominum. Actandera Diuus Bernardus explicans illa verba: De mane vsque ad vesperam finies me, sic ait: Finies me, id est, consummabit me. Non in solo mane visitationis, aut tantum in vesperationis, sed in vtroque simul erit perfectio mea. Sicut me ego, qui tantum sperabam vsque ad mane, cum Dauid dicat: Custodia matutina vsque ad noctem speret Israel in Domino. Et quoniam pusillus in spe, quasi leo sic contriuit omnia ossa mea, robur omne videlicet, de quo adhuc sub tegula gratia futurorum improvidus confidebam. Contriuit autem diabolus, qui tanquam leo regiens circuit querens, quem deuoret. Tu ergo Domine hac contritione humiliatum, & probatum, de mane vsque ad vesperam finies me; quoniam factum est vesperare, & mane, dies vnus. Quamobrem ego, vt didi i. Benedicam Dominum in omni tempore. hoc est, mane, & vesperare, non sicut ille, qui confitebitur tibi cum benefeceris ei; non sicut illi, qui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt; sed dicam cum sanctis si bona suscepimus de manu Domini, mala quare non sustineamus? Et in mane quidem, sicut pullus hirundinis, sic clamabo, vt vesperare autem, meditabor, vt columba, quatenus & cum gratia matutinum auiserit, in modum hirundinis exultans, & clamans gratias agam pro visitatione: cum vespera ingruerit, non deerit sacrificium vespertinum, cum instar columbae gemens lacrymas fundam in tribulatione. Sic enim deseruiet vtrumque tempus Deo, cum, & ad vesperum demerabi-

tu sciam, & ad matutinum laetitiam. Placet vtrumque Deo, & peccator compunctus, & iustus deuotus, cui è regions displicet tam ingratus iustus, quam peccator securus. hactenus D. Bernardus. quibus tam in secundis, quam aduersis gratos nos Deo esse debere docet. Cui sit honor, & gloria in saecula saeculorum. Amen.

HOMILIA XII.

In eadem verba. Magnificat anima mea Dominum: idem gratitudinis argumentum prosequimur. tres illius gradus ex sententia D. Thomae multiplici tam humana, quam sacra eruditione illustrantes, paucisque contra ingratitude vitium inuehinur, ac de diuini laudibus à gratiarum actionem decantandis non pauca tradimus.

T virtutē gratitudinis Deo valde charam, & nobis mirum in modum vitium ad praxim reduceri facilius valeamus, oportebit varios illius exponere gradus, vt quantum cum diuinæ gratiæ adiutorio possibile nobis fuerit per illos omnes ascendentes, Creatori, ac summo benefactori nostro grati existamus. assignat Angelicus Doctor S. Thomas hos omnes gradus in 2. 2. q. 107. dicens: habet tamen diuersos gradus secundum ordinem eorum, quæ ad gratitudinem requiruntur. In qua primum est, quod homo acceptum beneficium recognoscat. Secundum est, quod laudet, & gratias agat. Tertium est, quod retribuatur pro loco, & tempore secundum suam facultatem. Ecce sanctus Thomas primum, & infimum gradum gratitudinis constituit beneficii recognitionem, hoc gratitudinis genus, tanetti infimum, tanti faciebat S. Theodorus Ancyræ Episcopus, vt in concione habita in Concilio Ephesino diceret: Solet vberior

D. Tho. 2. 2.
q. 107. art. 2.
in corp.

D. Theo. An-
Ora Episc. vt
habetur in cō-
cil. Ephes. ca.
10. item 6.

illis obuenire, qui grato animo gratiam accipiunt; tantum enim plerumque donorum proficitur, quanta eorum est gratitudo, qui eiusmodi donis potiuntur: quare, cum de accepto dono, donatoris benignitatem grata recordatione agnoueritis, non modò pro acceptis fecistis satis, verùm ad maiorem quoque beneficiorum elargitionem donatorem affinxistis. Annotat autem Angelicus Doctor S. Thomas, quod sicut recognitio hæc beneficij est primus, & infimus gratitudinis gradus, ita, non recognoscere beneficium est supremus, ac vitimus ingratitude gradus verba illius sunt hæc: Sed quia quod est ultimum in generatione, est primum in resolutione, ides primus ingratitude gradus est, ut homo beneficium non retribuat. Secundus est, ut dissimulet, quasi non demonstrans se beneficium accepisse. Tertium, & grauissimum est, quod non recognoscatur: siue per obliuionem, siue quocumque alio modo. Hinc Seneca lib.

Sen. 3. de be.

beneficiis dixit: Ingratus est, qui dissimulat; ingrator est, qui non reddit; & ingratus omnium, qui oblitus est. quare beati in cœlesti patria (ut obseruauit D. Gregorius

D. Greg. lib.

22. mor. c. 5.

apoc. 4.

n suis Moralibus) Coronas suas mittebant ante agnum: quia certaminum suorum victorias non sibi ascribentes, sed Christo, ab eo quidquid boni habebant, accepisse recognoscebant. Secundus gratitudinis gradus, quem assignat S. Thomas, est, quod verbis laudemus, & gratias

Joseph de bel

ho Iudaico.

agamus benefactori. Ex defectu huius Rex Ezechias punitus fuit, ut enim tradit Ioseph in lib. de bello Iudaico, postquam Dominus ei miserat Angelum, qui occidit centum octuaginta quinque millia hostium suorum, debebat (ut moris erat) ob hoc singulare protectionis beneficium diuinæ laudis canticum intonare, quod quia omisit, Deus grauer illum puniuit. Hoc gratitudinis genus erga Deum familiare ad eum erat Virgini Deiparæ, ut Seraphicus noster S. Bonauentura tradat, illam primam inuenticem fuisse illorum

D. Bonan. 2.

3. Medii et.

verborum: Deo gratias, à religiosis viris

fatis usurpatorum; sic enim ait: Ne forte in salutarique sua Virgo à Dei laudibus tollere-

tur, si quis eam salutabat, illi pro saluatione (Deo gratias) referebat. id ipsum tradit etiam Diuus Antoninus 4. p. suæ summæ Theol in hæc verba: Virgo cum vocabatur, respondere solita erat, Deo gratias, ut illud modicum verbum non esset sine laude Dei. Huc etiã faciunt verba D. Augusti dicentis:

Quid melius animo geramus, & ore promamus, S. Aug. 17. 77

& calamo exprimamus, quàm, Deo gratias: hoc ad Audiam

n. nec dici breuius, nec audiri letius, nec intelligi grauius nec agi fructuosius potest. Ego vero addo, diuinæ maiestati pergrata ad eum esse hæc verba, ut in cœlesti aether velit beatos in cœlesti patria ore illa verare; testatur enim D. Ioannes lib. suarum reuelationum se audisse venerabiles illos senes ante thronum agni, sonora voce, sine fine clamantes, honor, virtus, gloria, & gratiarum

alio Deo nostro in secula seculorum. Hoc genus gratitudinis diuinæ laudes decantandi, licet ad omnes spectet, speciali tamen ratione, religiosam vitam agentibus conuenit, ut non obscure mihi significare videntur verba illa Regij vatis: Laudate serui Domini, qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri: in quibus duplex seruorum Dei genus distinguit; quorum quidam in beata illa æternæ felicitatis domo commorantur; alij verò, qui in atriis illius habitant, hoc est, in domibus monasticis factarum religionum, vbi nouitij degunt, futuri profectu in cœlesti illa patria: tam ergo illos, quàm istos inuitat

David ad laudandum Dominum. Laudate serui Domini, qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri. S. Basilii excellentiam Religionis alta mente perpendens, aptè satis statum Religionis statui beatorum comparauit, quia quemadmodum in illo nulla est auri, & argenti fames, nulla bonorum temporalium sitis, ita statum religiosum colentes, per votum paupertatis, omne dominium, & proprietatem, ac liberum earum vsum per solemnem professionem à se abdicant; & sicut in illo beatitudinis statu maxime puritas viget, quia, ut ait Ioannes: Non intrabit in eam aliquod coinquinatum, aut abominatio-

nis

1678

1679

1680

1681

1682

1683

1684

1685

1686

1687

1688

1689

1690

Math. 27. nem faciens, ad eò vt nec licita alioquin matrimonia, & multò minus vsus eorum ibi permittantur, Christo dicente: *Non nubent, neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei in celo:* ista religiosi status cultores per solemne castitatis votum, ad matrimonium inhabiles sese reddunt, & carnis lasciuiam compescunt, & à Venere per totam vitam se abstinere pollicentur, & sicut in cœlesti illa Ierusalem omnes ad nutum suo Creatori obediunt, & sequuntur agnum, quocumque ierit, non secus religiosi viri propter solemne obedientiæ votum prælati voluntatem sequuntur, quocumq; illos ducere velit, & veluti inferiores cœli, qui ad motum primi mobilis rapiuntur, ipsi ad motum prælati mouentur: deinde sicut in cœlesti beatitudine summa effulget animorum vnio, & concordia, adeo vt melius, quàm in primitiua Ecclesia cœlicolæ omnes sint cor vnū, & anima vna, ita licet in religionem, velut in mysticâ arcam Noë, per multi diuersarum nationum, per plures etiam naturali quadam, ac congenita antipathia inter se dissidentes, supernaturali tamen eharitate vniti, mutuo amore sibi consentiunt. vnde hac ratione Magnus Dionysius Areopagita putat, religiosum monachum vocari, quia Græco idiomate significat vnitatem, quam monachi apprimè amplecti tenentur: ac tandem quemadmodum in cœlesti patria diuinarum laudum concentus nec per momentum cessat, Dauide dicente: *Beati, qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.* Et Ioanne asserente: *Quasi in animalia requiem non habebant die, ac nocte, dicentia: Sanctus, Sanctus, Sanctus,* ita in religione, quæ cœlestis illius Ierusalem imago quædam est, diuinæ laudes singulis diebus, statutis horis, cum magno iubilo decantantur: sicut enim olim quidam erant in Templo Domini ad diuina cantica recitanda destinati: *Constituit cantatores, & cantatrices:* ad eundem certè modum habet Deus in magno templo Ecclesiæ Catholice Monachos cantores, &

Moniales cantatrices, ad diuinæ laudes concinendas destinatas. Et qui dem si rex Dauid, cum variis occupationibus tam belli, quàm reipublicæ regiminis grauatus, & oppressus, septies quotidie diuinis laudibus vacabat. *Septies in die laudem dixi tibi.* super quem locum Diuus Augustinus ait: *Septies in die significat, semper, solet esse quippe iste numerus vniuersitatis inditium, quia per septem dies currentes, & decurrentes, tempora vniuersa voluuntur:* vnde & idem Dauid hanc continuationem significans inquit: *Semper laus eius in ore meo:* si inquam Dauid tot publicis negotiis distentus à diuinis laudibus non cessabat, quantò magis oportebit religiosos, quos Deus à sæculi curis, à rerum temporalium sollicitudinibus liberauit, diuinæ laudis immemores non esse, sed sollicitos, ac fideles in hoc genere vœtigalis, & honorifici tributum regi Christo pendendo? Sane regius Propheta Dauid ad eò diuinis laudibus affectus erat, vt silentio prætermittis aliis causis, ob quas à Deo postulare potuisset, ne se ob patrata scelera in infernum detruderet, hanc solum assignauit, quia ibi semper adest continua cessatio à diuinis; postquam enim dixerat: *Eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam,* continuo subiunxit: *Quia non est in morte (scilicet æterna) qui memor sit tui, in inferno autem quis confitebitur tibi?* Vt tamen diuinæ laudis gratitudo grata & accepta sit Domino, oportet, vt conscientia nostra sit pura, vt ait D. Paulus. *Leuantes puras manus ad Deum.* vt enim dixit Ecclesiasticus: *Non est speciosa laus in ore peccatoris.* vnde Origines eleganter dixit: *Quis pius est ita canore vocis, & ita spiritus pure mentis, qui sincere canat, vt cantilena eius diuinum delectare possit auditum? Ille profectò est, qui nullum rancorem habet in se peccati sonum, qui nihil offensionis in lingua, nihil crassitudinis in spiritu gerit, ille potest dicere: Ego Domino canam.* Atque hac facit, quod Israelitæ in captiuitate Babylonis flentes clamabant: *Quomodo cantabimus canticum Domini, in terra aliena?*

Psal. 108.

D. Aug. sup. Psal. 33.

Psal. 35.

Psal. 6.

1. Tim. 2.

Ecl. 15.

Orig. hom. 6.

Iud. 5.

Psal. 136.

Gggg 3 quasi

quasi dicerent, defixi in terra hac misera, plenique terrenis affectionibus, & conglutinata in pulvere anima nostra, quomodo cantabimus Domino canticum laudis? ad hoc sanè alludens D. Chryso-

D. Chry. ho. 6 ad ep. ad Ro. *ve Domino fas, non erat, quanto minus id fas erit anime barbaræ: si captivus hoc non licebat quanto potius, qui serui sum peccati, & alienam vitam vivunt, maia, clausoque ore esse, debent, & organa, ac vasa cantici suspendere?*

Gene. 2.

Orig. hom. 4. in Cant.

Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis, & facies tua decora: super quæ verba Origenes super Cantic. adnotavit, faciem sponse esse animam diuinæ gratiæ pulchritudine sine macula, & ruga, oculis Dei placentem, cuius propterea vox laudis dulcis, ac suavis est eius auribus; ut enim inquit Divus Bernardus:

D. Bern. ser. 62. in Cant. *Quia non displiceat vox, si displicet facies, necesse est ut simul conveniant, & pulchritudo faciei, & suavis vocis.*

Hinc licet ansam sumere ad tertium, & supremum gratitudinis gradum explicandum: hunc dixit D. Thomas præcitato loco, consistere in recompensatione beneficii per opera, in obsequium benefactoris exhibita; unde Tobias dixit: Regem seculorum exalstate in operibus vestris:

Tob. 13.

Zach. 6.

humilitas namque sanctorum, pietas, patientia, castitas, misericordia, ac ceterarum virtutum opera gratificantur Deo, & magnificant Christum, immò & coronant, ut Dominus Zachariæ dixit. *Ab istis sumes aurum, & argentum, & facies coronas, & pones in capite Iesu sacerdotis magni: super quem locum sanctus pater Hieronymus, necnon doctissimus Rupertus doceat, quod per singulas virtutes nostras Dominus coronatur. Aurum, & argentum bona opera sanctorum sunt: ex iis coronas sibi efficit Christus Iesus, quibus gloriosè magnificatur, & honorificatur, & quasi triumphum agens procedit, & regnat. Sic S. Ioannes in Apocalypsi vidit cum equo albo insidentem, toto cœlesti exercitu comitatum: *Ecce in capite eius,**

Hier. sup. c. 6

Zach. 6.

Rupert. ibid.

Apoc. 19.

ait, *diademata multa. Nostra enim obedientia Christus coronatur, nostra humilitate, nostra patientia, ceterisque virtutum sanctis operibus coronam illi imponimus ornatam omni lapide pretioso, his verè Deo gratulamur, & excellentius multò, quàm voce tenui. unde Augustinus inquit: Cum laudatis Deum, toti laudate, canet vox, canet vita, canent salta,*

Aug. in psal. 143.

quemadmodum dulcem musicam excitatus strepitus, sic, quas ore proferimus laudes, vita perturbat impia. Noli ergo bona cantilena tua obstrepere moribus malis. sicut enim luscinia dulciter canente molestus est crociantans Corvus, ita lingua dulciter Deum laudante molesti sunt instar corui crociantantes atri mores. O quàm dulciter nostra luscinia, id est, Virgo integerrima, cecinit, nihil in eius musica suavissima obstrepere, & ore canebat, & vita, immò vita magis, quàm ore. Ore enim non semper Deum poterat laudibus extollere, vita semper extollebat. Erat illius vita, perpetuum canticum, & novum canticum, quia nova vita erat, inaudita, nunquam in orbe hoc conspecta. Hoc habet Dei laus, à vitæ profecta integritate, ut observavit idem sanctissimus pater Augustinus in Psalm. 146. cessat nunquam, nunquam silet, cum ea sileat, quæ ex ore emanat: Non solum (inquit Augustinus) vox tua sonet laudes Dei, sed opera tua concordent cum voce tua. Cum ergo voce cantaveris silebis aliquando, vita sic canta, ut nunquam sileas: lingua tua ad horam laudat, vita tua semper laudet. & in Psalm. 143. Tunc, ait, desinis laudare Deum, quando à iustitia, & ab eo quod illi placet, declinas; non cesset quisque bene vivere, & semper laudabit Deum. Cum ergo sanctissima Virgo sanctissimæ vivere nunquam cessarit, sanè semper Deum perpetuo suavissimæ vitæ cantico laudavit. Nos autem semper, vel magna, vel tenuis aliqua peccati raucedo occupat, Virgo sanctissima semper voce clarissima, semper vita absque vllius raucedinis, id est, peccati vestigio, Dei laudes celebravit, quibus Creatori suo omnium creatura-

nam tam terrestrium, quam cœlestium gratissima existit.

Sed pro dolor, nos è contra nostro benefactori Deo, à quo singulis momentis, que infinita sunt, toridem beneficiis quotidie cumulamur, ingrattissimos nos exhibemus, dum bonis ab eo collatis, eisdem in eius offensam abutimur, in varia peccata frequenter prolabentes: similes certe in hoc facti illis, de quibus conqueritur Deus per Oseam: *Argentum multiplicauit eis, & aurum qua fecerunt Baal: quem admodum enim, postquam Deus filios Israhel magna auri, & argenti copia locupletauerat, ipsi auro illo, & argento abutentes idolum ex his metallis confluxerunt, quem, tamquam Deum, genuflectentes adorauerunt, ita permulti diuitiis quibus à Deo liberaliter locupletati sunt, perpetam vtentes, & in prauos vsus conuertentes, hic ad calumniam, & fraudem ille ad vincendam iniustam litem, hic ad lasciuiam sectandam, ille ad dignitatem simoniace obtinendam, diuinam maiestatem grauiter offendunt. Explicuit hoc ingeniosè Alciatus in quodam suorum emblematum, cuius titulus est, De capra lactante catulum lupi: describit in eo caprã, cuius uberibus lactabatur catulus lupi, qui postquam iam creuerat, & inersatus fuerat, capram occidit, & deuorauit. hæc autem emblemata inerat subscriptio: *mea me post ubera pasceret. Attendite quæso, ò ingrati, fabulosam hanc narrationem, in vobis: tamen verissimam historiam, cum ex singulis beneficiis honoris, pulchritudinis, diuitiarum, & similibus, quibus diuina largitate ditati estis, arma conficitis ad impugnandum Deum, diuinasque eius leges dirumpendas; quidam ex vobis, ex dignitate, & honore in vos collato intumescendi, & superbiendi, & alios despiciendi licentiam, & occasionem sumitis; quidam ex venustate, & pulchritudine, & corporis elegantia, quibus Deus vos ornauit, lasciuendi & libidini vacandi materiam facitis; quidam tandem rerum temporalium vbertatem**

ad praua vestra desideria explenda, in magnam Dei iniuriam conuertitis, imitantes in hoc catulum lupi, qui aduersus capram ad ubera sua illum lactantem acriter insurrexit, vnde non immeritò de vobis conqueritur Deus *Filius eniurii, & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me.* Ad hoc etiam ipsum videntur mihi veteres quidam Poetæ allusisse depingentes regiam Aquilam, transfixam sagittis, cuius pennæ desumptæ fuerant ab ipsa aquila, cui illam appoluerunt subscriptionem: *ab ipsa contra ipsam, contempior ego iuxta illud: Sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos, Christum Dominum, sicut Regiam aquilam, super lignum Crucis expansam, clauorum sagittis confossum quorum ferream materiam ad humanis visibus inferuendum ipse creauerat, perfidi Iudæi, & nos omnes peccatores per manus illorum ad manus, pectus, & pedes eius terebrã eos transfulimus, & vt vno verbo dicã, summa ingratitude laborantes, vtinam fruendis, & fruimur vtendis, in magnam creatoris nostri iniuriam, que summa omnium est peruersio, ac suprema ingratitude, ad eò, vt in hoc brutis animalibus deteriores efficiamur, cum pleraque ex illis, quoad possint, benefactoribus suis gratiam rependant, vt latè supra ostendimus Non solum humanum, sed & diuinum prouerbium inquit, per os Salomonis: *Aque furtime dulciores sunt, illo significans, meo iudicio, eas operationes gratiores, & dulciores peccatori sibi videri, quas non dicã mutauit, sed & furatus est brutis animalibus, vindictam à leone, intemperantiam à lupo, fraudem, & fallaciam à vulpe, at ingratitude à nullo potuit animalium addiscere, cum & ferocissimorum animalium feruitiam, & crudelitatem beneficia in se collata edomuerint, & gratissima reddiderint, Iacob dicente: *Omnium natura bestiarum, & volucrum, & serpentum edomita sunt à natura humana: reliquum est igitur, vt ingratus non aliunde, quam à Lucifero, omnium ingratorum ingrattissimo, ingratitude mutauerit. Time-te ergo,***

Hec. 2.

Esd. 11.

Hic Emb.
De capra lact.

Isa. 65

Deut. 32

Ho. p. 17
Prouerb. 9

Iacob. 3.

ergo, & ingrati, ne sicut Luciferum imitami, pariter cum eo puniamini, dum ad æmulationem eius bona cælitus vobis collata, quæ in Dei gloriam referre debebatis, ad efficiens vestros appetitus explendos trahitis. Notanter dico, trahitis, quia creaturas in Dei gloriam ab ipso productas cogitis, & per vim compellitis, ut vestris interserviant peccatis. hac enim ratione ipse Deus dixit: *Servire me fecisti in peccatis tuis.* vnde creaturæ tamquam coactæ, & violentiam patientes, ingemiscunt, & quasi parturientes præ gravitate doloris conqueruntur, ut expressis verbis docuit Apostolus, in epist. ad Rom. dicens: *Vanitati creatura subiecta est, non volens: & paulò post: Scimus enim quod omnis creatura ingemiscit, & parturit usque adhuc.*

Hic. 43.

Ad Rom. 8.

D. Thom. 2.
2. q. 106. art. 6.

Ceterum, ut proposito gratitudinis argumentum utcumque satisfaciamus, duplicem difficultatem oportet solvamus. Prima est, quia D. Thomas docet 2. 2. ad rationem gratitudinis pertinere, ut qui beneficium accepit, aliquid maius illo tribuat benefactori, quod subtili quadam ratione conuincit, in hæc verba: *Recompensatio gratiæ respicit beneficium secundum voluntatem beneficientis, in quo quidem præcipue hoc commendabile videtur, quod gratis beneficium contulit, ad quod non tenebatur, & ideo, qui beneficium accepit, ad hoc obligatur ex debito honestatis, ut similiter aliquid gratis impendat; non autem videtur gratis aliquid beneficij, quia quamdiu recompensat minus, vel equale, non videtur facere gratis, sed reddere quod accepit, & ideo gratia recompensatio semper tenet, ut pro suo posse aliquid maius retribuatur. Cum ergo nulla creaturarum, etiam beatissima Virgo, possit aliquid maius Deo reddere pro beneficiis ab eo acceptis, cum alterum illorum sit beneficium incarnationis Verbi diuini, alterum beneficium iustificationis, per quod tres diuinæ personæ singulari quadam ratione iusto se communicant, iuxta illud: *Ad eum venimus, & mansionem apud eum facimus,* consequens hinc fit, nullam*

Iacob. 14.

creaturam propriè, & verè Deo gratam esse posse, cum nulla possit aliquid maius, quàm ab eo accepit, ei retribuere. sanè non latuit hæc difficultas Angelicum Doctorem, respondit tamen sufficere ad rationem veram, & propriam gratitudinis, affectum voluntatis, quando adit impossibilitas aliquid maius retribuendi, vnde Seneca dixit: *Si tamen non possit, sufficit ad gratitudinem recompensandi volūtas. benef.* hanc igitur qui Deo offert pro beneficiis acceptis, verè, & propriè virtutem gratitudinis erga Deum exercet. Secunda difficultas est, magis teneatur innocens, quàm peccator ad gratias Deo agendas; ex vna enim parte videtur, sanè magis teneri innocentem, quia, quantum quispiam excellentius donum à benefactore accipit, tantò magis ad referendas gratias obligatur, constat autem maius donum esse innocentiam, quàm amissæ iustitiæ restitutionem; ex alia autem parte legimus, Christum Dominum dixisse apud Lucam: *Cui minus dimittitur, Luc. 7. minus diligit;* igitur eadem ratione plus tenebitur ad gratiarum actionem hunc nodum non aliter melius soluendum censui, quàm si eiusdem Sancti Thomæ, Theologorum facile Principis, solutionem hic apponerem; ait enim precipitata quæst. art. 2. *Dupliciter potest esse ex parte dantis maior gratia. Vno modo, ex quantitate dati, & hoc modo innocens teneatur ad gratias maiores gratiarum actiones, quia maius donum ei datur à Deo, & magis continuatum ceteris paribus, absolute loquendo. Alio modo, potest dici maior gratia, quia magis datur gratias: & secundum hoc magis teneatur ad gratiarum actiones penitens, quàm innocens, quia magis gratis datur illud, quod ei datur à Deo. Cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum.*

Amen.

KOMI.